

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності 6.05051 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою «Міжнародна економіка»

на тему: «**Стан та перспективи транскордонного
співробітництва Молдови і України (на
прикладі єврорегіону «Нижній Дунай») »**

Виконавець:

студентка ЦЗВФН, гр..7зф10

Сафронов Аркадій Ігорович _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник:

Ст.викладач

Бурлаченко Дмитро Миколайович _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

ОДЕСА – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сьогоднішній день, в умовах глобалізації, питання щодо транскордонного співробітництва (далі – ТКС) становляться більш актуальними. А саме через те, що ТКС являється ефективним чинником підвищення конкурентоспроможності регіонів нашої країни. Вигідне геополітичне становище України, наявність трудових ресурсів, ресурсний потенціал, та інші культурно-національні фактори дають змогу здійснювати прагматичну політику регіонального розвитку через дієвий механізм транскордонного співробітництва. Актуальність досліджуваної теми обумовлена тим, що ТКС набуває важливого значення для реалізації інтеграційної стратегії України, тому головним завданням сьогодні є вдосконалення транскордонних зв'язків з країнами.

Дослідженням механізму функціонування транскордонного співробітництва, етапів розвитку та принципів реалізації в країнах ЄС займалися українські та зарубіжні вчені Т. Денісова, О. Каніщенко, Ю. Козак, В. Кравченко, Х. Макиндер, В. Рубцов, А. Старостіна, К. Тиганій.

Метою кваліфікаційного дослідження роботи є дослідження стану та перспектив розвитку транскордонного співробітництва України та Молдови в рамках єврорегіону «Нижній Дунай».

Відповідно до поставленої мети було виокремлено наступні **завдання**:

1. визначити поняття «транскордонне співробітництво» та «єврорегіон»;
2. дослідити чинники, що впливають на транскордонне співробітництво в рамках єврорегіону;
3. визначити характеристику єврорегіону «Нижній Дунай» як суб'єкту європейських інтеграційних процесів;
4. провести SWOT-аналіз факторів впливу єврорегіону «Нижній Дунай»;
5. запропонувати напрямки оптимізації інституційного забезпечення транскордонного співробітництва в єврорегіоні «Нижній Дунай»
6. дослідити організаційні заходи щодо підвищення ефективності єврорегіону «Нижній Дунай» за рахунок інвестиційно-інноваційної складової.

Об'єкт дослідження – стан та перспективи транскордонного співробітництва Молдови і України.

Предметом дослідження є аналіз сутності та пошук шляхів активізації транскордонного співробітництва та його організаційної форми – єврорегіону.

Методи дослідження. складають теоретичні положення економічної науки, наукові праці вітчизняних та закордонних вчених. При написанні випускної роботи використано загальнонаукові та спеціальні методи: порівняльного, статистичного та економічного аналізу, графічні методи. Робота здійснена з використанням офісного пакету MS Office - Microsoft Excel

Інформаційною базою дослідження При написанні випускної роботи використовувалися закони України, міжнародні конвенції з питань транскордонного співробітництва та інші нормативно-правові документи, монографічна та спеціальна наукова література, Інтернет-джерела, статистична інформація Державної служби статистики України, Департаменту статистики Одеської області та Міністерства економіки.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій і списку використаних джерел. Повний обсяг роботи становить 85 стор. Робота включає 16 таблиць, 12 рисунків та список використаних джерел містить 64 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретико-методичні основи дослідження транскордонного співробітництва країн в рамках єврорегіону»** розглянуто поняття та чинники що впливають на транскордонне співробітництво в межах євро регіону. Особлива увага приділяється методикі дослідження транскордонного співробітництва.

У другому розділі **«Аналіз сучасного стану транскордонного співробітництва в єврорегіоні «Нижній Дунай»»** надається характеристика цьому та робиться аналіз ефективності економічного співробітництва в межах єврорегіону .

У третьому розділі **«Шляхи вдосконалення співробітництва у єврорегіоні «Нижній Дунай»»**, розглядаються оптимізація інституційного забезпечення транскордонного співробітництва та підвищення економічної ефективності діяльності єврорегіона «Нижний Дунай».

ВИСНОВКИ

Дана робота є результатом науково-практичних досліджень в галузі транскордонного співробітництва в сучасних умовах, а саме стан та перспектива розвитку. Метою даної дипломної роботи є виявлення основних факторів, що детермінують сучасний стан єврорегіону «Нижній Дунай», проведення аналізу економічного ефекту єврорегіону, а також оптимізація інституційного забезпечення транскордонного співробітництва.

У теоретичному розділі роботи даються основні поняття транскордонного співробітництва, а також характеристика єврорегіону «Нижній Дунай» як суб'єкту європейських інтеграційних процесів. Під сутністю транскордонного співробітництва розуміють спільні дії, що спрямовані на покращення та підсилення відносин між територіальними общинами або властями, які знаходяться під юрисдикцією двох або кількох договірних сторін. Основною метою яких є: налагодження економічних, науково-технічних, культурних, соціальних та екологічних відносин.

Основні проблеми транскордонного співробітництва України з іноземними партнерами виникають з причини невизначеного статусу прикордонних регіонів, який повинен стати одним із напрямів реформи державності, а також вирівнювання соціально-економічного дисбалансу всіх регіонів держави. Негативним політичним наслідком слід виокремити: нецільове використання інвестицій та коштів Європейського Союзу, а також втрата культурних цінностей єврорегіонів.

Головною формою реалізації та розвитку транскордонного співробітництва є створення єврорегіонів. Найбільш точним визначенням було Студеннікова І., так як єврорегіон – це форма ТКС, що має спільний кордон між територіальними громадами та місцевими органами влади, які здійснюють вагомі заходи для вирішення спільних проблем.

На території України діють такі єврорегіони, як: Карпатський єврорегіон, Буг, Нижній Дунай, Дніпро, Верхній прут, Дністер, Слобожанщина. В аналітико-дослідницькому розділі було проведено аналіз сучасних факторів, що проектують сучасний стан євро регіону «Нижній Дунай». Розглянуто економічні відносини між країнами-учасниками, а саме: Україна, Республіка Молдова, Румунія. А отже і стан економічного потенціалу кожного з них.

Проведено аналіз ефективності діяльності в рамках єврорегіону «Нижній Дунай». Виходячи з проведених аналізів, можна зробити наступні короткі висновки: Отже, найбільші обсяги експорту послуг Одеського регіону за 2020 рік займають транспортні послуг - 644392,3 тис.дол. США, потім йдуть ділові послуги – 53395,4 тис.дол. США, а також послуги, що пов'язані з подорожами - 20412,5 тис.дол. США. Слід відзначити, що значний обсяг імпорту транспортних послуг 2020

року у порівнянні з 2019 роком збільшилась на 57497,3 тис.дол. США, проте ділові послуги навпаки мають від'ємний результат (-9568,1 тис.дол. США).

В кваліфікаційній роботі були розглянуті шляхи оптимізації інституційного забезпечення транскордонного співробітництва в рамках єврорегіону «Нижній Дунай», а також підвищення його ефективності за рахунок інвестиційно-інноваційної складової. Проаналізувавши загальні шляхи підвищення ефективності єврорегіону

«Нижній Дунай», було виділено основну проблему – недостатність фінансування. Функціонування єврорегіону «Нижній Дунай» відзначає, що спільними зусиллями можливе вирішення багатьох питань, так як кожній стороні було б не під силу через великі фінансові витрати.

Проте серед перспективних напрямків розвитку єврорегіону «Нижній Дунай» відзначимо інфраструктурні проекти, пов'язані зокрема з облаштуванням паромних переправ і удосконалень у портовій сфері, а також будівництво нових автомобільних шляхів сполучення і реконструкцію вже існуючих.

Реалізація проектів щодо покращення економічного та соціально-культурного потенціалу єврорегіону «Нижній Дунай» дасть можливість досягти більш високих результатів діяльності у цілому.

АНОТАЦІЯ

Сафронов А.І. ., «Стан та перспективи транскордонного співробітництва Молдови і України (на прикладі єврорегіону «Нижній Дунай»)»

Випускна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.05051 «Міжнародна економіка», Одеський національний економічний університет.
– Одеса, 2021.

Випускна робота складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – стан та перспективи транскордонного співробітництва Молдови і України.

У роботі розглядаються теоретичні основи транскордонного співробітництва: визначено поняття транскордонне співробітництво і єврорегіон, досліджено і узагальнено фактори, що протидіють реалізації транскордонного співробітництва в межах єврорегіону, визначено методикку дослідження транскордонного співробітництва.

Охарактеризовано єврорегіон «Нижній Дунай» як суб'єкт європейських інтеграційних процесів, проведено аналіз факторів, що детермінують сучасний стан єврорегіону «Нижній Дунай», проаналізовано ефективність економічного співробітництва в рамках єврорегіону «Нижній Дунай». Запропоновано основні напрямки удосконалення міжрегіонального співробітництва між Одеським регіоном, Республікою Молдова та Румунією за рахунок дослідження проектів щодо їх реалізації.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, форми транскордонного співробітництва, єврорегіон, економічний ефект та ефективність, оцінка ефективності міжрегіонального та транскордонного співробітництва, кластерні об'єднання.

ANNOTATION

Safronov A.I, “**The state and prospects of cross-border cooperation between Moldova and Ukraine (for example, the Euroregion "Lower Danube")**”

on the receipt of educationally qualifying level of bachelor of speciality 6.05051 "International economy" the Odessa national economic university Odessa, 2021.

The final work consists of three sections. The object of the study is the state and prospects of cross-border cooperation between Moldova and Ukraine.

The article deals with the theoretical foundations of cross-border cooperation: the concept of cross-border cooperation and Euroregion is defined, the factors that counteract the implementation of cross-border cooperation within the Euroregion are investigated and generalized, and the method of study of cross-border cooperation is determined.

The Euroregion "Lower Danube" has been characterized as a subject of European integration processes, an analysis of factors that determine the current state of the Lower Danube Euroregion, analyzes the effectiveness of economic cooperation within the Euroregion "Lower Danube".

The main directions of improvement of interregional cooperation between the Odessa region, the Republic of Moldova and Romania are offered through research of projects on their implementation.

Key words: cross-border cooperation, forms of cross-border cooperation, Euroregion, economic effect and efficiency, assessment of the effectiveness of interregional and cross-border cooperation, cluster associations.